

BÀI 56

SỰ SINH SẢN CỦA CÔN TRÙNG

MỤC TIÊU

Sau bài học, HS biết :

- Xác định quá trình phát triển của một số côn trùng (bướm cải, ruồi, gián).
- Nêu đặc điểm chung về sự sinh sản của côn trùng.
- Vận dụng những hiểu biết về quá trình phát triển của côn trùng để có biện pháp tiêu diệt những côn trùng có hại đối với cây cối, hoa màu và đối với sức khỏe con người.

ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

Hình trang 114, 115 SGK.

HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

Mở bài :

GV yêu cầu HS kể tên một số côn trùng. Tiếp theo, GV giới thiệu bài học về sự sinh sản của côn trùng.

Hoạt động 1 : LÀM VIỆC VỚI SGK

* *Mục tiêu* : Giúp HS :

- Nhận biết được quá trình phát triển của bướm cải qua hình ảnh.
- Xác định được giai đoạn gây hại của bướm cải.
- Nêu được một số biện pháp phòng chống côn trùng phá hoại hoa màu.

* *Cách tiến hành* :

Bước 1 : Làm việc theo nhóm

- GV yêu cầu các nhóm quan sát các hình 1, 2, 3, 4, 5 trang 114 SGK, mô tả quá trình sinh sản của bướm cải và chỉ ra đâu là trứng, sâu, nhộng và bướm.
- Tiếp theo, cả nhóm cùng thảo luận các câu hỏi :

- + Bướm thường đẻ trứng vào mặt trên hay mặt dưới của lá rau cải ?
- + Ở giai đoạn nào trong quá trình phát triển, bướm cải gây thiệt hại nhất ?
- + Trong trồng trọt có thể làm gì để giảm thiệt hại do côn trùng gây ra đối với cây cối, hoa màu ?

Bước 2 : Làm việc cả lớp

Đại diện từng nhóm báo cáo kết quả làm việc của nhóm mình.

Dưới đây là phần chú thích cho các hình trang 114 SGK :

Hình 1 : Trứng (thường được đẻ vào đầu hè, sau 6 – 8 ngày, trứng nở thành sâu).

Hình 2a, 2b, 2c : Sâu (sâu ăn lá lớn dần cho đến khi da ngoài trở nên quá chật, chúng lột xác và lớp da mới hình thành. Khoảng 30 ngày sau, sâu ngừng ăn).

Hình 3 : Nhộng (sâu leo lên tường, hàng rào hay bậu cửa. Vỏ sâu nứt ra và chúng biến thành nhộng).

Hình 4 : Bướm (trong vòng 2, 3 tuần, một con bướm nhăn nheo chui ra khỏi kén. Tiếp đến bướm xoè rộng đôi cánh cho khô rồi bay đi).

Hình 5 : Bướm cải đẻ trứng vào lá rau cải, bắp cải hay súp lơ.

Kết luận :

- Bướm cải thường đẻ trứng vào mặt dưới của lá rau cải. Trứng nở thành sâu. Sâu ăn lá rau để lớn. Hình 2a, 2b, 2c cho thấy sâu càng lớn càng ăn nhiều lá rau và gây thiệt hại nhất.
- Để giảm thiệt hại cho hoa màu do côn trùng gây ra, trong trồng trọt người ta thường áp dụng các biện pháp : bắt sâu, phun thuốc trừ sâu, diệt bướm,...

Hoạt động 2 : QUAN SÁT VÀ THẢO LUẬN

* *Mục tiêu* : Giúp HS :

- So sánh tìm ra được sự giống nhau và khác nhau giữa chu trình sinh sản của ruồi và gián.
- Nêu được đặc điểm chung về sự sinh sản của côn trùng.
- Vận dụng những hiểu biết về vòng đời của ruồi và gián để có biện pháp tiêu diệt chúng.

* Cách tiến hành :

Bước 1 : Làm việc theo nhóm

Nhóm trưởng điều khiển nhóm mình làm việc theo chỉ dẫn trong SGK. Cử thư kí ghi kết quả thảo luận nhóm theo mẫu sau :

	Ruồi	Gián
So sánh chu trình sinh sản : – Giống nhau – Khác nhau		
Nơi đẻ trứng		
Cách tiêu diệt		

Bước 2 : Làm việc cả lớp

- Đại diện từng nhóm trình bày kết quả làm việc của nhóm mình.
- GV chữa bài. Dưới đây là đáp án :

	Ruồi	Gián
So sánh chu trình sinh sản : – Giống nhau – Khác nhau	Đẻ trứng Trứng nở ra dòi (ấu trùng). Dòi hoá nhộng. Nhộng nở ra ruồi.	Đẻ trứng Trứng nở thành gián con mà không qua các giai đoạn trung gian.
Nơi đẻ trứng	Nơi có phân, rác thải, xác chết động vật,...	Xó bếp, ngăn kéo, tủ bếp, tủ quần áo,...
Cách tiêu diệt	– Giữ vệ sinh môi trường nhà ở, nhà vệ sinh, chuồng trại chăn nuôi, ... – Phun thuốc diệt ruồi.	– Giữ vệ sinh môi trường nhà ở, nhà bếp, nhà vệ sinh, nơi để rác, tủ bếp, tủ quần áo, ... – Phun thuốc diệt gián.

Kết luận :

Tất cả các côn trùng đều đẻ trứng.

Kết thúc tiết học, GV yêu cầu HS vẽ hoặc viết sơ đồ vòng đời của một loài côn trùng vào vở.